



Sanasto: Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

Tässä sanastossa on sanoja

yhteiskunnan palveluista

ja kuluttaja-asioista.

Sanat ovat samassa järjestyksessä

kuin materiaalissa.

sana	selitys
terveyspalvelut	palvelut, jotka liittyvät ihmisten terveyteen
julkiset terveyspalvelut	sairaala, terveyskeskus
terveyskeskus	Terveyskeskus on pienempi kuin sairaala. Terveyskeskuksessa saa perusterveydenhuoltoa.
lääkäri	lääketieteen asiantuntija
terveydenhoitaja	hoitaja, joka edistää terveyttä ja ehkäisee sairauksia
päivystys	kiireellisen hoidon paikka esimerkiksi sairaaloissa Ihminen tarvitsee hoitoa heti.
yleinen hätänumero	112 Soitat apua hätätilanteissa, esimerkiksi onnettomuudessa.
onnettomuus	Tilanne, jossa on sattunut ihmiselle vakavaa vahinkoa, esimerkiksi tapaturma.
tulipalo	Jokin asia palaa eli on syttynyt tuli, esimerkiksi talo palaa.



Sanasto:

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

rikos	Joku tekee jotain, minkä laki kieltää (lainvastaista), esimerkiksi ryöstää ihmisiä tai varastaa pyörän.
sosiaalipalvelut	tukevat ja auttavat ihmisiä, joilla on elämässä vaikeaa.
elämäntilanne	Jokin tietty hetki ja tilanne elämässä. Esimerkiksi elämäntilanne: <ul style="list-style-type: none">• Ihmisellä ei ole töitä, eli hän on työtön.• Ihminen opiskelee.• Ihminen ei voi asua kotona.
Kansaneläkelaitos	KELA = hoitaa Suomessa asuvien sosiaaliturvaa eri elämäntilanteissa.
antaa perusturvaa perusturvata	antaa ihmiselle rahaa, että ihminen voi ostaa ruokaa
tulot	raha, esimerkiksi palkka
tuki	tässä materiaalissa raha eli rahallinen apu
avoin työpaikka	Työ, johon etsitään työntekijää.
työttömyysturva	raha eli rahallinen apu, kun ihmisellä ei ole työtä.
työttömyyskassa	Työtön saa rahaa työttömyyskassoista.
työvoimakoulutus	Koulutus, johon haetaan TE-toimiston kautta. Työvoimakoulutus on ammatillista koulutusta.
yrittäjä	Henkilö, jolla on oma yritys. Hän tekee yritystoimintaa eli liiketoimintaa.
varhaiskasvatus	Lapsen päivähoito, jossa annetaan opetusta ja hoitoa. Lapsi on päiväkodissa.
alle kouluikäinen	alle 7-vuotias lapsi



Sanasto:

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

kotikunta	kaupunki tai kunta, jossa asut.
kasvatus	lapsen hoito Palveluissa kasvatukseen liittyvä suunnitelma.
tavoite	tarkoitus, päämäärä
opetussuunnitelma	suunnitelma opetuksen sisällöstä
esiopetus	Opetus, joka järjestetään ennen perusopetusta eli peruskoulua.
perusopetus	luokat 1–9
toisen asteen koulutus	lukio ja ammattikoulu
korkeakoulutus	yliopisto ja ammattikorkeakoulu
maksuton	ei maksa mitään, ilmainen
oppivelvollinen	Ihmisen täytyy käydä koulua. Oppivelvollisuus loppuu, kun nuori täyttää 18 vuotta.
suorittaa	tehdä jotain
pakollinen	pakko tehdä jotain
järjestys	monia merkitystä: <ul style="list-style-type: none">• Asiat etenevät selkeästi.• On siistiä.• Aturvaöllisuus• asiat tai tavarat ovat järjestyksessä eli niissä on hyvä järjestys.
turvallisuus	Ei ole vaaraa, on turvallinen olo



Sanasto:

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

Suomen passi	virallinen henkilötodistus 
henkilökortti	virallinen henkilötodistus, jolla ihminen todistaa, kuka hän on
ulkomaalaisten henkilökortti	Henkilökortti Suomessa ulkomaalaisille, jotka asuvat Suomessa vakituisesti, ja heillä on oleskelulupa.
kirjastokortti	Kortti, jolla lainataan kirjoja tai muita tavaroita kirjastosta.
myöhästymismaksu	Ihminen maksaa sakkoa eli rahaa, jos hän ei palauta kirjoja kirjastoon ajoissa.
kunta	Tietty alue, jossa on oma hallinto. Suomen kunnat kuuluvat Suomen valtioon.
asukas	Henkilö, joka asuu tietyssä paikassa.
liikuntapaikka	Paikka, jossa voi harrastaa liikuntaa.
nuorisotyö	Työ, joka ohjaa nuorten harrastuksia ja kehitystä.
nuorisopolitiikka	Politiikka, joka vie eteenpäin nuorten asioita ja parantaa nuorten elämää.
oikeus	vapaus tehdä jotain
velvollisuus	Laki sanoo, että jonkun on pakko tehdä jotain.
kuluttajalaki	Antaa säännöt tavaroiden myymisestä kuluttajille eli ostajille.



Sanasto:



Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

palautusoikeus	Tuotteen ja tavarahan ostajalla on oikeus palauttaa tuote takaisin myyjälle.
verkkokauppaostos	Tuote on ostettu internetissä eli netissä.
kuitti	todistus ostoksesta, voi olla paperi tai tulee nettiin tai sähköpostiin
kirjallinen	Asia on kirjoitettu.
palautus	Jonkin asian palauttaminen.
palauttaa	Palauttaa = antaa takaisin
kuluttajaneuvonta	Palvelu, josta saat tietoa ja apua: <ul style="list-style-type: none">• kuluttajan eli ostajan oikeudet• riidat myyjän kanssa.
kuluttajariitalautakunta	Antaa neuvoja, kun ostajalla (kuluttaja) ja myyjällä (yritys) on riita.
ympäristö	= luonto
ympäristöystävällinen	= Jokin asia on hyvä ympäristölle.